

۲۰۲۰۹۳۰

بررسی جامع

نقش سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS)
در تحلیل مکانی - فضایی کاربری های شهری

مؤلف :

علی کریمی

سرشناسه	:	کریمی، علی، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	:	نقش سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) در تحلیل مکانی - فضایی کاربری‌های شهری / مولف علی کریمی.
مشخصات نشر	:	تهران : گروه آموزشی مدرس: سنجش و دانش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۸۴ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۱۶-۲۷۵-۷
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	اطلاع رسانی الکترونیکی دولتی - ایران - نمونه پژوهی
موضوع	:	Electronic government information -- Iran -- Case studies
موضوع	:	خدمات شهری - ایران - تعیین محل - نمونه پژوهی
موضوع	:	Municipal services -- Iran -- Location -- Case studies
موضوع	:	داده های مکانی - ایران - سیاست دولت - نمونه پژوهی
موضوع	:	Geospatial data -- Government policy -- Iran -- Case studies
موضوع	:	خدمات مکانی - ایران - نمونه پژوهی
موضوع	:	Location-based services -- Iran -- Case studies
موضوع	:	سیستم های اطلاعات جغرافیایی - داده پردازش
موضوع	:	Geographic information systems -- Data processing
رده بندی کنگره	:	۱۵۲۵JF
رده بندی دیویی	:	۳۸۰۹۵۵/۳۵۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۶۹۸۱۱۷

عنوان: نقش سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) در تحلیل مکانی - فضایی کاربری‌های شهری

مولف: علی کریمی

ناشر: انتشارات سنجش و دانش

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

صفحه آرائی: مهتاب دوستی

طراح جلد: مهتاب دوستی

ناظر: نسرين خانی

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

«کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است»

بهاء: ۲۵۰۰۰۰ ریال

پیشگفتار

امروزه در کلان شهرهای ایران، شهروندان زمان زیادی را صرف فعالیت های تکراری و غیر مفید نظیر پیمودن مسافت های طولانی برای خرید کالا و دریافت خدمات، معطل شدن در ترافیک های سنگین انتظار در صف بانک ها می کنند. با ورود به هزاره سوم و ظهور فناوری اطلاعات و ارتباطات، جوامع دچار تغییرات بنیادین و اساسی شده اند. ایجاد شهر الکترونیک، تاسیس دفاتر پیشخوان دولت، قدم گذاشتن در مرحله فناوری اطلاعات است. هدف این مجموعه بررسی نقش خدمات دولت الکترونیک در نظام فضایی شهر رشت و شناسایی و معرفی دفاتر پیشخوان دولت در شهر رشت می باشد. در این پژوهش از روش توصیفی - تحلیلی استفاده گردیده و روش گردآوری اطلاعات (میدانی، کتابخانه ای اسنادی) است. ابزار گردآوری اطلاعات مجموعه حاضر نیز پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده، و مطالعات میدانی بوده و جامعه آماری این پژوهش کلیه شهروندان ساکن شهر رشت طبق آخرین سرشماری، بهمن ۱۳۹۳ تعداد ۶۹۸۰۱۴ نفر می باشد. در شهر رشت ۸۲ دفتر پیشخوان دولت وجود داشته و در بین مناطق، منطقه ۲ از بیشترین سهم دفاتر (۲۸ دفتر، ۳۴٪) و منطقه ۵ کمترین تعداد دفاتر (۲ دفتر، ۲٪) را دارا هستند.

علی کریمی / ۱۳۹۵

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲	پیشگفتار
۱	مقدمه
۲	طرح
۸	مقدمه
۹	شهر
۹	فضای شهری
۹	برنامه ریزی شهری
۱۰	نقش
۱۰	دولت الکترونیکی
۱۰	شهر مجازی (الکترونیکی)
۱۰	شهروند الکترونیکی
۱۱	دفتر پیشخوان خدمات دولت
۱۱	برنامه ریزی شهری
۱۲	شهر نشینی
۱۳	فضای شهری
۱۳	توسعه فضایی
۱۵	فضا
۱۵	مفهوم فضا در جغرافیا
۱۶	پراکندگی فضایی
۱۶	ابعاد فضا
۱۷	فرایند فضایی
۱۷	الگوی فضایی
۱۹	ساختار فضایی
۲۱	شهر مجازی و شهر الکترونیک
۲۲	منطق خاص شهر مجازی

۲۲	دولت الکترونیک
۲۴	دفاتر خدمات ارتباطی
۲۶	پیشینه
۲۹	روش شناسی
۲۹	جامعه آماری
۳۰	نمونه آماری و روش نمونه گیری
۳۰	روش گردآوری اطلاعات
۳۱	ابزار گردآوری اطلاعات
۳۱	روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
۳۱	شناخت پست
۳۱	انواع سرویس های پستی
۳۱	سرویس پست عادی
۳۳	سرویس پست سفارشی
۳۴	سرویس بیمه پستی
۳۵	سرویس پست مستقیم
۳۵	سرویس پست جواب قبول
۳۶	سرویس پست تبلیغ
۳۶	سرویس پست دو قبضه - اعلامیه دریافت فرستندگان
۳۶	سرویس پست تصویری
۳۷	سرویس پست تصویری
۳۷	سرویس پست یافته
۳۸	سرویس پست صوتی
۳۸	سرویس پست تلفنی - ۱۹۳
۳۹	سرویس پست رستانت
۳۹	سرویس پست DHL
۳۹	سرویس پست بار
۴۰	سرویس پست اکسپرس
۴۰	صندوق شخصی

۴۰	 سرویس خرید و فروش اینترنتی
۴۱	 سرویس بازار الکترونیکی پست - E-bazar
۴۱	 سرویس پست ویژه با تعهد زمانی توزیع
۴۲	 یافته های تحلیلی و توصیفی
۴۳	 موقعیت مکانی دفاتر خدمات دولت الکترونیک شهر رشت
۴۷	 شرح خدمات دفاتر خدمات دولت الکترونیک شهر رشت
۵۵	 یافته های توصیفی
۵۶	 وضعیت سن پاسخگویان
۵۷	 وضعیت تحصیلات پاسخگویان
۵۸	 وضعیت اشتغال پاسخگویان
۵۸	 استفاده از اینترنت بر سرعت
۵۹	 فاصله اولین دفتر پیشخوان واحد مسکونی پاسخگو
۶۰	 تعداد دفاتر پیشخوان دولت در مجاورت محدوده مسکونی پاسخگو
۶۱	 ارزیابی وضعیت استفاده از خدمات ارتباطی در پاسخخوان
۶۳	 ارزیابی وضعیت استفاده از خدمات مخابرات دفتر شهرداری
۶۳	 ارزیابی نوع مراجعه پاسخگویان به دفاتر پیشخوان دولت
۶۴	 میزان استفاده پاسخگویان از دفاتر پیشخوان دولت در کلانشهر رشت
۶۵	 میزان رضایت پاسخگویان از پراکندگی دفاتر پیشخوان دولت در شهر رشت
۶۶	 میزان رضایت پاسخگویان از خدمات دفاتر پیشخوان دولت در شهر رشت
۶۷	 میزان رضایت پاسخگویان از نحوه دسترسی به دفاتر در شهر رشت
۶۸	 میزان رضایت پاسخگویان از ساعات کار دفاتر پیشخوان دولت
۶۹	 میزان رضایت پاسخگویان از کارکنان دفاتر پیشخوان دولت
۷۰	 میزان تاثیر استفاده از پراکندگی دفاتر پیشخوان بر کاهش رفت و آمد روزانه
۷۱	 میزان تاثیر استفاده از دفاتر پیشخوان بر کاهش ترافیک درون شهری
۷۲	 میزان تاثیر استفاده از دفاتر پیشخوان بر کاهش تصادفات
۷۳	 مهمترین مشکلات پاسخگویان در مراجعه به دفاتر خدمات ارتباطی
۷۴	 نقش سامانه اطلاعات جغرافیایی در تحلیل مکانی
۸۰	 منابع

مقدمه

در عصر حاضر فناوری اطلاعات مهمترین ابزار برای مدیریت صحیح کلیه واحدهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی محسوب میگردد. در شهر الکترونیک، شهروندان در تمام اوقات شبانه روز به پایگاه های داده خدمات دولتی و بخش خصوصی بر روی شبکه وب دسترسی دارند. توسعه شهرنشینی و نیازهای اجتماعی و به دنبال آن بالا رفتن تقاضای شهروندان و افزایش روزافزون این نیازها دولت و دولت مردان حکومت را به این فکر وادار می سازد که این رابطه و نیازهای روزمره و اجتماعی را به نحوی ساده و با استفاده از امکانات موجود به شهروندان ارائه کند تا از این طریق مشکلات موجود هم برای شهروندان و هم برای نظام ارائه دهنده این خدمات به حداقل ممکن خود برسد. لذا با توجه به عصری که در آن زندگی می کنیم (عصر ارتباطات فناوری) اطلاعات و ارتباطات بهترین راه کار برای ارائه این خدمات در سطح گسترده و فراگیر می باشد در شهر الکترونیکی رمز و راز زندگی هم برای شهروندان تغییر یافته و رنگ شهروند الکترونیک را به خود گرفته است و در حقیقت شهروندان این شهر خود را آماده می سازند تا با استفاده از ابزار فناوری برای زندگی در آن آماده شوند در یک شهر الکترونیک تمامی ارتباطات و فعالیت های اقتصادی، تجاری، فرهنگی و بهداشتی بخش های خصوصی و دولتی در فضای وب و به وسیله الکترونیکی انجام می شود. رزرو هتل ها، فروش بلیط های مسافرتی و پرداخت قبوض در این شهرها به صورت الکترونیکی صورت می گیرد و مهم ترین مزیت این طرح صرفه جویی در وقت و هزینه است. پس شهر الکترونیکی عبارت است از امکان دسترسی الکترونیکی شهروندان به کلیه خدمات و سرویس های بر خط ادارات، سازمان ها و اماکن درون شهری و دستیابی به اطلاعات مختلف مورد نیاز به صورت شبانه روزی و هفت روز هفته به شیوه ای باتیبات، قابل اطمینان و امن و محرمانه. ایجاد شهر الکترونیکی تاثیرات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی زیادی در شهر

و برای شهروندان به دنبال خواهد داشت به طوری که دولت به عنوان ارایه دهنده خدمات نوین به حساب آید.

طرح

جامعه ما در طی صد سال گذشته صرف نظر از علت ها، تحت تاثیر تمدن غرب دگرگونی های سریعی را متحمل شده است و نهایتا شکل جدیدی که به خود گرفته از بسیاری جهات متفاوت با گذشته اش می باشد. این تغییرات در تمامی عرصه های جامعه به نحوی به وجود آمده که ساز و کارهای سنتی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی جامعه را به هم ریخته و زندگی جدید که در اثر نیازهای بمان شکل گرفته است نه تنها تداوم منطقی و روند گذشته را ندارد، بلکه چیزی و رای معنای گذشته است و الگوی جدید را سازماندهی می نماید.

امروزه توسعه و گسترش علوم باعث شده تا رسانه های گروهی و چند رسانه ای ها کاربردی ترین ابزار جوامع برای تولید و انتقال اطلاعات محسوب گردند. تولید دانش و اطلاعات در جهان امروز با دایره معنایی بسیار از مفاهیم کلیدی نظیر توسعه و تولید ثروت ملی عجین شده و رسانه های گروهی و چند رسانه ای ها کاربردی ترین ابزار جوامع برای تولید و انتقال اطلاعات محسوب می گردند. در این میان اگرچه ماهواره ها و اینترنت به علت قدرت هم زمانی و فراگیری زیاد توانسته اند گوی سبقت را از سایر قبای خود برابند، اما تجربه نشان داده است که با ظهور اشکال جدید وسایل ارتباط جمعی، نه تنها رسانه های قبلی از دور رقابت خارج نشده اند بلکه تعامل میان این رسانه ها موجب تحکیم و تثبیت رسانه های جدید و تقویت کلیه وسایل ارتباط جمعی شده است. بر این اساس رسانه های دیداری و نوشتاری در فضای مجازی از جمله اینترنت از این قاعده مستثنی نبوده و بر خلاف رسانه های دیداری و شنیداری وظیفه هدایت افکار عمومی و آگاهی دادن به افراد با سواد جامعه را بر عهده دارند. همچنین نظارت بر روابط میان دولتها و مردم نیز از دیگر نقشهای کاربردی اینترنت و فضای مجازی بشمار می آید.